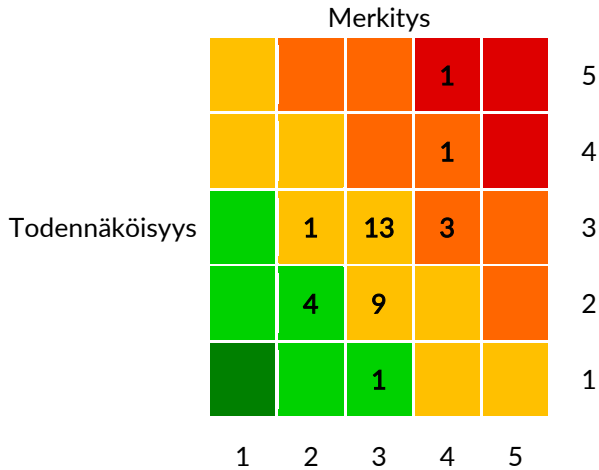

40 OPETUSLAUTAKUNTA

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Täytä riskikortin esitetyt rivit.

Riskit, jotka puuttuvat listasta, voit lisätä uutena rivinä asiaankuuluvan riskiluokan väliotsikon alle.

Toimenpiteet tulee määritellä kaikille riskeille, joiden riskikerroin on 12 tai suurempi tai joiden toteutumisen todennäköisyys on 4 tai 5. Tätä alemmat pisteet harkinnan mukaan.

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
1. TOIMINNALLISET RISKIT:PROSESSIT:					
Huom! Työturvallisuus on erillinen arvioitava kohta.					
Prosessien jatkuvuuden turvaamiseen liittyvät riskit	Varhaiskasvatuksen ja opetuspalvelujen järjestämisen erityistilanteissa ja poikkeusoloissa vaikuttaa palvelujen järjestämiseen ja toiminnan laatuun. Vaikutukset voivat näkyä heti tai vasta pitemmällä aikavälillä. Lakimuutoksiin ja sääntöjen sisäistämiseen oltava tarpeeksi koulutusta ja riittävä perehtymisaika. Prosessiin vaikuttavina esillä ollut epidemiatilanne ja sähkökatkokset.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan valmiussuunnitelma päivitetty keväällä 2022. Toimipaikkojen pelastus- ja kriisisuunnitelmat tarkistetaan vuosittain. Suunnitelmien tarkistamista ja ajan tasalla pitämistä varten on perustettu työryhmiä. Ohjeistuksia päivitetty mm. korona-ohjeet ja sähkökatkotilanteet (tehty välttämättömiä hankintoja). Tilanteen (tarve, tilat ja henkilöstö) arviointi on jatkuvaa.		Riski-arvo laskenut ↓
Hankkeiden toteutumiseen liittyvät riskit	Toimiala veloitetaan osallistumaan muiden käynnistämiin hankkeisiin.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 2	Osoitettava riittävät henkilöresurssit toteuttamisen lisäksi myös hallinnointiin ja		Riski-arvo pysynyt ennallaan

	Hankkeilla ei ole riittävää henkilöresurssia. Hankkeilla on erilaiset tavoitteet. Sitoutuminen voi vaihdella. Hankkeista saadut tulokset vaihtelevat.	6	toimistotyöhön. Toimiala käynnistää itse ja hakee hankerahoitusta perustellusti (hankkeen hyöty/rahoitus/työmäärä) Huolehditaan raportointi hankkeen päättymisen jälkeen kuten tähänkin saakka.		n →
Sisäiseen valvontaan liittyvät riskit.	Ohjeiden ja toiminnan käytäntöjen tunteminen. Paljon erillisiä ohjeita. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen ja hiljaisen tiedon siirtäminen.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Ajantasaiset ohjeet koottava yhteen, niistä tiedottaminen ja noudattaminen. Valmistelussa "Rehtorityön käsikirja" ja "Varhaiskasvatuksen esihenkilön käsikirja".		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Kilpailutusprosessin hallinta	Harvoin tehtävien suurten hankintojen prosessiosaaminen. Hankintaohjeiden noudattaminen.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 2 4	Konsulttien käyttäminen hankinnoissa. Osallistutaan Hanselin yhteiskilpailutuksiin. Tarjouspyynnön huolellinen laatiminen.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →

2. TOIMINNALLISET RISKIT: HENKILÖSTÖ

Huom. Tietoturva-asiat ovat oma erillinen kohtansa.

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Väsyminen, uupuminen	Sairauspoissaolojen lisääntyvä määrä. Lisääntyvä työmäärä. Uudet työtehtävät ja vastuut. Tehtäviä, jotka eivät kuulu kenellekään. Paine tietoturvalainsäädännön noudattamisessa. Lisääntyvä huoli lasten käyttäytymisen ja oppimisen ongelmista sekä vanhempien kasvaneet vaatimukset aiheuttavat painetta.	Todennäköisyys: 5 Merkitys: 4 20	Työterveyshuollon vahva tuki. Riittävästi henkilökuntaa. Aikaa työn tekemiseen. Työilmapiirin kehittäminen. Toimintatapojen ja ohjeiden selkeys. Ajantasaiset tehtäväkuvaukset. Mahdollisuus ydintehtävään keskittyminen. Tiivis esihenkilöiden yhteistyö.		Riski toteutunut ✗
Henkilöstön riittävyys ja kelpoisuus	Sijaisten heikko saatavuus. Osaavia varahenkilöitä ei ole riittävästi. Tehtäviä, jotka eivät virallisesti kuulu kenellekään tai joissa tarvittaisiin	Todennäköisyys: 4 Merkitys: 4 16	Määräaikaisten työntekijöiden vakinaistamisen jatkaminen (ohjaajat). Sijaisten jatkuva rekrytointi ja paikkojen markkinointi. Hyvä perehdytys ja tuki		Riski toteutunut ✗

	erityisosaamista. Henkilöstön saatavuus erityisesti varhaiskasvatusopettajien, lastenhoitajien, erityisopettajien, joidenkin aineopettajien ja ohjaajien osalta. Jatkuva rekrytointi.		työsuhteen alkuvaiheessa. Palkataan kasvatus- ja koulutuspalveluihin kehittämiskoordinaattori (sisältyy talousarvioon).		
Henkilö- tai työsuheriidat	Yksittäisiä kiistatapauksia työyhteisöissä. Määrällisesti vähän, mutta voi olla vaikeita. Ei vireillä olevia oikeustapauksia.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Ristiriitojen selvittäminen. Varhaisen tuen malli käytössä. Yhtenäiset menettelyt. Kehityskeskustelujen käyminen, TYHY-toiminta ja yhteistyö työterveyshuollon kanssa.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Ammattiosaamisen ylläpitäminen	Työntekijöitä vaihtuu osassa yksiköitä. Uusien ammattitaitoisten ja osaavien työntekijöiden saatavuus. Täydennyskoulutuksen työelämävastaavuus ja osallistumisaktiivisuus koulutukseen.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Myönteisen työnantajamaiseen ylläpitäminen. Kaupungin markkinointi. Henkilöstön täydennyskoulutusmahdollisuudet ja siihen kannustaminen. Erityisosaajien kouluttaminen. Osaamisen jakaminen.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →

3. TOIMINNALLISET RISKIT: TYÖTURVALLISUUS, ERGONOMIA, TYÖVÄLINEET.

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Onko tehty STM työsuojeluosaston riskien arviointi työpaikalla -työkirjan mukainen arviointi?	Esimiehet vastaavat omilla työpaikoillaan tehtävästä työsuojelun riskien arvioinneista ja havaittujen riskien aiheuttamista toimenpiteistä.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Riskikartoitukset päivitetty ajan tasalle. Tarkistetaan toimipaikkatarkastuksissa.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Työympäristön riskit	Toimipaikan sisä- ja ulkotilojen turvallisuus. Tiedon välittäminen turvallisuuteen liittyvistä puutteista vastuutahoille. Toimenpiteisiin ryhtyminen.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Työturvallisuuskoulutus. Hälytysohjeet (vartijapalvelut) uusittu. Kalusto ja laitteet pidetään kunnossa (määräraharaukset).		Riskiarvo pysynyt ennallaan →

Turvallisuusohjeet ja ergonomia ovat osa perehdyttämistä.	Turvallisuusohjeistuksen ajantasaisuus. Ergonomia on suunniteltua mutta vastuu toiminnasta on myös työntekijällä.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Perehdytys. Valvonta ja ohjeiden noudattaminen. Työterveyshuollon tarkastukset. Terveydellisten olojen tarkastukset.		Riski-arvo pysynyt ennallaan →
Tehtäväkohtaiset / prosessien ja laitteiden turvallisuusohjeet ovat ajan tasalla.	Ohjeiden ajantasaisuus ja saatavuus.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Ohjeet ovat ajan tasalla ja löytyvät asianmukaisesti omilta paikoiltaan. Todennetaan tarkastuksissa.		Riski-arvo pysynyt ennallaan →
Esimiehet reagoivat puutteisiin turvavarusteissa, ohjeissa tai toimintatavoissa.	Ilmoitukset tehdään ja puutteisiin ja poikkeamiin reagoidaan.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Turvallisuusilmoituksissa käytössä sähköinen järjestelmä Turva-Arvi. Huomatut puutteet korjataan.		Riski-arvo pysynyt ennallaan →

4. TOIMINNALLISET RISKIT: TIEDON KÄSITTELY JA TIETOJÄRJESTELMÄT

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Työympäristön tietoturvallisuus	Avun saaminen tietoturva-asioihin, sen lainsäädännön ja ohjeiden soveltamiseen. Henkilöresurssin puute tiedonhallintamallin laadintaan ja ylläpitämiseen sekä henkilökunnan opastukseen. Käyttöoikeuksien myöntäminen hallintojärjestelmään ulkopuolisille (esim. Wilma-käyttöliittymällä). Järjestelmämuutoksista aiheutuvat yllätysvaikutukset.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 4 12	Säädetyin mukainen tietojen ja asiakirjojen käsittely, säilytys ja hävitys. Tiedonkäsittelyn ja järjestelmien kehittäminen, ohjeistus ja koulutus. Tietojen luovutus ja käyttöoikeuksien pyynnöt kirjallisesti ja dokumentoituna ja oikeusperusteisesti. Henkilöresurssin osoittaminen tehtäviin.		Riski-arvo nousnut ↗
Henkilöstön toimintatavat tietoturva-asioissa.	Henkilöstön tietoturva- ja järjestelmien käyttöosaamisen taso vaihtelee. Navisec tietoturvatentin tarkoituksen- ja ajanmukaisuus ja	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Tietoisuus, koulutus ja toimintaohjeet tietoturvasta. Muutoksista tiedottaminen ja uusien henkilöiden perehdyttäminen käytänteisiin ja järjestelmiin. Vuosittainen tietoturvatentti.		Riski-arvo pysynyt ennallaan →

	siihen kirjautumisen vaikeus osalla henkilöstöä.				
Tietotekniikariskien tunnistaminen ja niihin reagointi.	Riskien tunnistaminen. Riskien esille tuominen ja niihin ratkaisujen saaminen kohtuullisessa ajassa. Kertakirjautumiseen siirtymisen aiheuttamat palvelujen ja järjestelmien ongelmat ja toimimattomuus.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 4 12	Kirjautumisen ongelmien ratkaiseminen ICT-tietohallinnossa. Tiedostetaan tiedonkäsittelyyn liittyvät riskit. Vahvistetaan järjestelmien käyttöosaamista.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
5. TOIMINNALLISET RISKIT: TOIMINTAYMPÄRISTÖ					
Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Suhdannevaihtelut	Lasten määrän vähentyminen. Äkilliset muutokset palvelujen kysynnässä (esim. työttömyys).	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 4 12	Sopeutetaan toimintaa vähenevään lapsimäärään ja kausivaihteluun. Varhaiskasvatuksen tilaratkaisut. Linjaukset kouluverkosta.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Lainsäädännön muutokset	Muuttuneen ja muuttuvan lainsäädännön vaikutukset. Opetussuunnitelmien perusteiden jatkuvat muutokset.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 2 4	Lainsäädännön seuraaminen. Muutokset varhaiskasvatuslakiin, perusopetus- ja lukiolakiin 1.8.2022. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain ja kehitysvammalain muutokset 1.1.2023. Kaikkien opetussuunnitelmien tarkistus ja käyttöönotto 1.8.2023 lukien (opiskeluhoolto) sekä 1.8.2024 lukien (6-vuosiluokkien arviointikriteerit, ruotsin kielen opetus).		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Oikeudenkäynnit	Mahdolliset käsittelyt käräjäoikeudessa, aluehallintovirastossa tai hallinto-oikeudessa.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Hyvä asioiden valmistelu ja perusteelliset lausunnot.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Vahingonkorvausvastuut	Vahinkotapausten korvausvelvollisuus.	Todennäköisyys: 3	Kaupungilla käytössä vastuuvakuutukset.		Riskiarvo pysynyt

		Merkitys: 3 9			ennallaan →
Korruptio					Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Ihmisoikeudet	Lasten oikeuksien, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Toimialan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma päivitetty keväällä 2021. Kouluhenkilöstölle järjestetty koulutus.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
6. HALLINNOLLISET RISKIT					
Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Sääntöjen, ohjeiden ja tehtäväkuvausten ajantasaisuus.	Ohjeistuksen päivittäminen, Ohjeiden saatavuus (intra).	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Kaupungin Vakka-intran ja nettisivujen ylläpito ja hyödyntäminen. Lomakkeiden jakelu Vakka-Intrassa ja OneDrivessa.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Viranhaltijapäätökset ja raportointi.	Viranhaltijapäätösten laatimien Dynasty-ohjelmassa. Päätöksenteko prosessin ja järjestelmän käyttöösaaminen.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Virranhaltijapäätöksiin oikea muutoksenhakuosoitus, julkisten päätösten julkaiseminen ja tiedoksi saattaminen. Salaisten asioiden salaaminen. Päätösseuranta ja päätösluetteloiden tarkastaminen vuosittain.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Strategian mukainen toiminta ja tavoitteiden edistäminen.		Todennäköisyys: 2 Merkitys: 2 4	Toimitaan strategian ja suunnitelmien mukaisesti.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Lainsäädännön noudattaminen, avoimuus ja julkisuus.		Todennäköisyys: 1 Merkitys: 3 3	Lainsäädännön noudattaminen. Tietoa jo valmisteluvaiheessa. Päätösten julkaiseminen.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Tiedon kulun	Tieto ei kulje, Väärä	Todennäköisyys	Tietoiskut ja infot		Riskiarvo

sujuvuus ja vastuut.	tieto leviää. Käytetään väärä tai tehottomia tiedotuskanavia.	ys: 2 Merkitys: 3 6	intraan/nettiin tallenteina. Myös suoraa tiedottamista ilman väliportaita. Teams-palaverien käyttö.		pysynyt ennallaan →
Sopimusehtojen noudattamisen seurantavastuut toteutuvat hallintosäännön mukaisesti.		Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Sopimusseuranta		Riski arvo pysynyt ennallaan →

7. TALOUDELLISET RISKIT

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Tulorahoituksen riittävyys	Väkiluku (veronmaksajat) vähenee. Työvoiman saatavuus heikentyy. Valtionosuudet pienenee. Verotulokertymä pienenee.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Rahoitussuunnittelu.		Riski arvo pysynyt ennallaan →
Investoinnit	Toiminnan kannalta tarvittavan kiinteistökannan ja muun infran ylläpitämiseen riittävä rahoitus. Kiinteistöjen käyttöasteen pienentyminen.	Todennäköisyys: 3 Merkitys: 3 9	Investointisuunnitelma.		Riski arvo pysynyt ennallaan →

8. RAHOITUSRISKIT

Tytäryhtiöt arvioivat

Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Korkoriski					Ei arvioitu ○
Likviditeettiriski					Ei arvioitu ○
Luottoriski					Ei arvioitu ○

9. YMPÄRISTÖRISKIT					
Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Ympäristöriskien tunnistaminen ja toimintaohjeet	Oman toimintaympäristön tarkkailu ja välitön reagointi.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 2 4	Kestävän kehityksen periaatteen mukainen toiminta.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
10. OMAISUUDEN VAHINKORISKIT					
Arvioitava riski	Havainnon kuvaus	Riskikerroin	Toimenpiteet riskin hallitsemiseksi	Vastuu	Tila
Vakuutusturvan ajanmukaisuus		Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Kaupungin ajan tasalla olevat vakuutukset.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Vakuutusturvan kattavuus		Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Kaupungin riittävä vakuutusturva.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →
Materiaalihallinto	Ei erillistä irtaimistokirjanpitoa.	Todennäköisyys: 2 Merkitys: 3 6	Toimipaikoilla huolehditaan irtaimistosta ja kalustosta.		Riskiarvo pysynyt ennallaan →